

Q U Æ S T I O M E D I C A ,

Q U O D L I B E T A R I I S D I S P U T A T I O N I B U S

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-quintâ
mensis Januarii, anno Domini M. DCC. LIII.

M. EDMUNDO-THOMA MOREAU, Doctore
Medico, Præside.

An ex utriusque sexûs seminis miscelâ, factus?

I.

INTER omnes facultates quibus nos benefica parens donavit Natura, nulla certè præstantior illâ, quâ similem nobis hominem generare concessum est. Quis enim dubitet de præstantiâ functionis quâ fugacium hominum mortale genus conservatur, propagatur, ac quasi redditur immortale? Verum eheu! quæ aded commendanda est functio, hæc quàm obscura! Legum quibus perficitur, indagatio, quàm difficilis, ac ambagibus intricata! Tot tamque diversæ exortæ sunt de generatione opiniones, tam opposita narrantur experimenta, ut in hanc vel illam descendere sententiam sit res maximè ardua. De foetus origine imprimis est disceptatum; nec mirum; cum naturæ penetralia subire, intimos ejus scrutari recessus valdè sit operosum. Nos verò, si quid in implicatissimâ quæstione statuere liceat, factum ex utriusque sexûs seminis miscelâ coalescere censemus; quam quidem doctrinam ed confidentiùs profitemur, quod phænomena plurima in cæteris hypothesebus explicatu difficilia, aut omnino impossibilia apprimè expediat, rationisque ac experientię fulcris immobilibus innitatur.

I. I.

OMNIS fermè ante Aristotelem antiquitas ex utriusque sexûs semine factum nasci autumabat; at purioris physices lumine destituta, anatomen minimè calens, feminisque foemini naturam ignorans, in hanc opinionem, veram licet, at nullis ferè probationibus fultam, quasi fortuitò abierat. Absit ergo ut hanc acceptam illi referamus; nobis enim inventor is est, qui propositionem aliquam non cognovit solam, sed ita demonstratam dedit, ut omnes rerum gnari, de ejus veritate convincantur, inquit Boerhaavius (a) hanc veterum opinionem totis viribus evertere annis Aristoteles, plurium eximiorumque experimentorum quamvis probè gnarus, multò infirmiorum in medium protulit: putavit nimirum marem & foeminam in producendo foetu, simul unâ concurrere, sed ratione dispari. Hæc materiem suppeditabat, ille formam. Ex sanguine menstruo materies, à semine maris forma; (b) verum quis bonæ mentis hodie non agnoverit nihil sub nomine formæ intelligendum esse nisi accedens, ut aiunt, à substantiâ cui adhæret nullâ ex parte distinguendum? Quis concipiet semen masculum immaterialiter agere posse? Nec felicior fuit Hippocrates in astruendâ suâ hypothesi. Credidit nempe semen in utroque sexu reperiri, & in unoquoque duplicis generis esse, generosius unum, debilius alterum; masculum porrò factum nasci quando fortius maris semen cum foeminæ fortiori jungeretur; femellum verò produci, quando debile maris cum foeminæ debili commiseretur (c). Etsi sponte non rueret feminum ficticia hæc divisio, ut pote quæ nullo suffulta est fundamento, hanc funditus everteret quæstio hæc vix solvenda: quodnam scilicet pro ductum foret miscelæ seminis debilis masculini cum semine femello fortiori?

(a) Vid. Albrecht, Haller prælect. Acad. in inst. Boerhaavii tom. 2. in 12. p. 67.

(b) Aristot. de generat. lib. 1. cap. 19. & 20. & lib. 2. cap. 4.

(c) Hipp. lib. de geniturâ p. 126. & lib. de dicta pag. 198. Laugb. bat. 1665. 8. 12.

A

NOVOS sensus nova ætas attulit. Tres potissimum nunc vigent de generatione opinioniones: alii ex ovo materno; alii ex animalculis in semine masculino contentis; tertii demum ex ovo materno, & vermē masculino simul unitis, foetum origi autumant. Primi Graafium, Malphigium, Valisnieriūque duces secuti, testes mulierum vera esse ovaria contendunt aggregatorum ovulorum receptacula vera, quorum quidam ovulorum in singulo, nascituri embryonis rudimenta perfecte delineata delitescere arbitrantur; de verā ovulorum in teste muliebri sede non inter se conveniunt, at in eō consentiunt, ovula hæc aurā seminali maris imprægnata fecundataque, ex ovario solvi, per tubas Fallopianas ad uterum delabi, ibique succi lymphatici beneficio crescere, & tandem in foetum membranis suis involutum abire. Alii experimentorum à Lewenoeckio captorum vanā veri specie delusi, cum celeberrimo hoc observatore animalcula futuri hominis primordia semine virili innatantia sibi sinxerunt. Ex innumerā autem animalculorum multitudine, tempore coitus in uterum cum semine ejaculatorum, unum aut alterum, (raro plura) locum sibi idoneum invenit, sedem ibi figit, fovetur, crescit, tandemque foetus evadit. Nulla in femelibus juxta eos reperiuntur animalcula; in semine verò masculino, adeo stupenda est horum multitudo, ut in ejus guttula minimum arenulæ granum vix adæquante, pluria millia numerari posse affirmaverit Lewenoeckius. (a) Diversa est horum figura in variis animantium speciebus; omnia sunt atamen longa, teretia, caudā tenui donata, membris aliis destituta, anguillulæ corpus fat bene referentia. Omni sensu rapidè moventur; nec omnia eadem sunt, sed alia alio sexu donantur; (b) copulam inter se necunt, pariunt. Hinc alia matura, alia immatura, juniora quædam, quædam seniores observantur. Hæc omnem sanè fidem superant: sed ecce portentosa magis; fuit (c) homo tam emota mentis, ut dum in animalcula inquireret, unum inter ea cuticulam exuisse, formaque induisse homuncionis in quo partes omnes distinctè perciperent, se vidisse, ausus sit propalare. Quò non mortalia pectora cogis, famæ vana fames! Tertium ex utroque confiatum systema propugnant alii: ova matura, inquirunt, ex ovario per tubas Fallopianas in uterum delabuntur; in ipsa, quā datā portā, pediculo scilicet quo ovario nec tebantur, ingreditur vermiculus, simulque cæteris aditum præcludit; aut uterum ipse perreptans, tubas Fallopianas subit, ovarium adit, ibique valvulæ ejusdem ope, in ovum maturum ipsi permittitur ingressus, exitus denegatur; mox ex ovario erumpit ovo involutus, in uterum deferitur, ibique cum duplici ovi involucro quod foetus membranas efficit, crescit, augetur, ac tandem in auras factus homo emittitur. Has adversus opinioniones numerosa certè invictaque proponuntur argumenta, quorum quædam ovorum & animalculorum hypothesebus æqualiter adversantur. Utraque enim progressum in infinitum supponit, totam nempe futurorum hominum in ovis delineatorum, aut vermiculorum formā larvatorum seriem, primis inclusant fuisse parentibus propugnanti ovorum, vermiumque defensoribus. (d) Verùm hanc materiæ divisibilitatem nullibi terminos accipientem, mera esse delirantis humanæ mentis phantasmata è physicis exulata, & ad metaphysicorum infima subselliā ablegata, quis ignorat? Nec sereniori poteit accipi vultu suppositio in utroque systemate necessaria: (e) primam scilicet feminam, si de ovis agatur, in ovario tulisse ova mascula femellæque, quorum mascula nulla continebant altera; dum femella, millena millia generationum ovorum masculorum & femellorum includebant, ita ut in unā eademque feminā quidam adsit ovorum in infinitum sese explicandorum numerus, & alter determinatus masculorum ovorum, quæ semel tantum possunt explicari. Valent eadem adversus animalculorum systema difficultates. Nunc hybridas aspicias; viden ut non de patre tantum, sed & de matre multa desumpserint? Natos hominum intuearis. Viden ut puer hic patri, alter ille matri, sæpè sapius utrique sit similis? Viden ut oris aspectum, corporis habitum, morbos ipsos, funestam sanè hereditatem à parentibus indiscriminatim accipiant? An ergo cum lineamenti immutabilibus in ovo aut animalculo præexistentibus congruat hæc phæ-

(a) Lewenoeck. arcan. natur. p. 306 & 309. & 320.

(b) Transact. Philosophic. n°. 145.

(c) Dælempatiur. vid. nouv. de la Republ. ees lettres année 1699. p. 332.

(d) Vid. histoire natur. de M. Buffon. tom. 2. 340. p. 27. & 354.

(e) Id. p. 357. & 358.

nocturna? Quæ modò proposuimus argumenta, hæc quamvis utrumque systema patenter infirmare videantur, ac funditus evertere; quædam tamen huic & illo peculiariter singulatim juvat addere. Ac primò quidem ab ovorum fautoribus id quæro, cur scilicet si fœtus ante coitum in ovo perfectè delineatus existat, cur inquam, nullus in ovis gallinaceis in lucem editis fœtus appareat, nisi priùs cum gallo copulam inierit gallina? (f) Cur in mulieribus, si gallinarum instar ova gerant, plurima simul ut in istis nunquam fecundentur ova, ex quibus alia post novem menses, alia post protractioris temporis intervallum, fœtus producant? (g) Cur nullis Anatomicis fide dignis ova in viviparis videre unquam contigerit? Si reverà adessent, tantane foret opinio circum sedem horum diversitas? Adedne rarò fœtus in abdomine reperirentur? Nec pauciora nec infirmiora ovorum defensoribus exprobrantur. Neminem enim eò credulitatis deveniturum esse existimo, ut corpuscula à Lewenoeckio in semine observata, vera esse animalcula arbitretur, cum similia corpuscula pariter in plantarum, (h) carniū, ac gelatinarum ex carnibus coctis extractarum infusionibus delitescere fuerit edoctus. Quamnam præterea judicabimus indolem animalculorum, quibus mortem ineluctabilem infert lenis calor externus, dum frigor gravissimi vim experiuntur (i) absque periculo? Nonne fœtum numero respondere deberet spermaticorum animalculorum numerus? (e) Nullo tamen experimento fuit comprobatum majorem in piscium semine, aut insectorum, quæ multiplices fœtus edunt uno partu, quàm in cæteris animalibus, vermiculorum reperiri quantitatem. Cur denique horum magnitudo in animalibus diversorum generum sit eadem, ut balænæ quàm minimo pisci nihilo majora esse aiat Lewenoeckius, (k) quis unquam enucleare fuscipiet? Quæ modò & ovorum, & animalculorum patris obijecimus, ea sibi objecta existiment systematis ex amborum unione ædificati, defensores.

I V.

FUGATIS veterum atque recentiorum circa generationem figmentis, fœtum ex utriusque sexus seminis miscelâ oriundum censere quid vetat? An seminis in fœminâ defectus? Ne te id moretur ampliùs. Librum evolvas stylo elegantissimo concinnoque ordine conscriptum; argumenta clara, dilucida, invicta, experimentis maximâ curâ institutis innixa deprehendes. Seriem experimentorum ab eximio autore captorum perlustras. Non tibi cum Lewenoeckio animalcula in semine finges ampliùs, (a) sed globulos tantum animadvertes, modò rotundos, modò ovales, à mucagine quâdam, parte scilicet seminis crassiori ac viscosiori proficiscentes, ad latus oppositum tendentes, in principio, filamento tenui, mucagini supra dictæ adhærescentes, mox ab illo, quâ porportione scilicet à mucagine recedunt, sese expedientes. Neque Lewenoeckio (b) docti ovaria omnino esse inutiles imitationes testium virilium confides ampliùs, sed veros esse testiculos agnosces, in quorum corporibus glandulosi, semen maculorum semini omnino simile, iidem globulis eandem figurâ gaudentibus, & eodem sensu sese moventibus refertum, reperiri pro certo tenebis. Nunc comparationem instituas; patebit conclusio. Liquorem quemdam testibus elaboratum ac secretum, vesiculis feminalibus depositum, in maribus adesse, apud omnes in confesso est. Liquorem omnino similem, ab ovaris femellarum suppeditari, sedulâ constat autopsiâ. Primum à naturâ generationi fuisse dictatum, extrâ dubium omne ponitur. Alterum ergò iidem usibus inservire consequens est. Neuter solus scopum potest attingere, eum sexus uterque requiratur ad generationem. Verosimile est ergò miscelâ liquoris utriusque totum opus absolvi. Neque id pro conjecturâ tantum habeas; in cunctis enim animalium semellis, quando marem appetunt, corpus glandulosum, seminis scilicet receptaculum, liquore plenum, rubescens, ac leni quasi inflammatiunculâ correptum deprehenditur, flaccidum verò, vacuum, vixque conspiciendum se præbet, quando torpeat veneris stimuli; unde manifestum est liquore quo turget corpus glandulosum, fœminas ad veniorem stimulari, hocque fecundationis operi impenso, ab omni veneris stimulo im-

(f) Hist. natur. de M. Buffon. tom. 2. in 4to. p. 162.

(g) Id p. 379: & 380.

(h) Id p. 257: & 300.

(i) Id p. 284.

(k) Id p. 161.

(l) Lewenoeck. Epist. Physic. pag. 166.

(a) Hist. natur. par M. Buffon. tom. 2. in 4to. p. 176. ad 223.

(b) Epist. Physic. p. 210.

munes esse, donec novus scaturiens in corpore glanduloso liquor novos procreet amores. Adde quòd phænomena ipsa cæteris in hypothefibus vix enodanda, nostram astruant sententiam, ac omnino confirment. Quid enim, ut alia prætermittam, hybridarum mixta indoles, quid natorum cum parentibus similitudo indicant? Nonne clamant hæc, naturæ utriusque parentis participem esse natum, ideoque feminam ac marem fœtus formationi symbolum suum conferre? Renuis adhuc? Primis à conceptu diebus fœcundationis opus examini subjicias. Frustra membra quæris, vasa desideras; humorem tantum gelatinosum ac pelluentem ob oculos ponet accuratior investigatio. Harveio si fides, (d) in conceptu ante omnia humor apparet. Die septimo à coitu, & in utero, & in cornu uteri, copiosum quasi albumen, in cuius medio crassum quid esset, invenit Jacobus Sylvius. (e) Hæc aliæque bene multæ observationes nonne evincunt fœtum ex liquorum seminalium miscelâ coalescere?

V.

CUNCTIS arisurum quod modò proposuimus, ut credere non licet, ita nullis objectionibus impugnandum sperare, stultum. Perperam novum jactas inventum, clamabunt ovorum vermiumque defensores. Innumera exempla fœtuum in tubâ, abdomine reperiuntur, ac ovario ipso ad natorum fors obtulit. Celebre prostat insuper Nuckii experimentum, (a) qui cani tertio à coitu die cornu ligavit, deinde vigesimâ primâ reperit inter ovarium & vinculum duos fœtus, cum reliqua tubæ pars uteri vicinior inanis esset. Semen ergò feminium abnuas, ovaque pro veris fœtibus rudimentis habere oportet. Quæ gravis admodum primo intuitu videtur obiectio, hæc paulò latiori mentis nostræ explanatione quàm brevi evanescet! Nullum adhuc liquorum seminalium miscelæ locum assignavimus; verum modò in utero, modò in tubis, ad vicinia ipsius corporis glandulosi aliquando, sed rarò quidem, hanc fieri conjicere quid vetat? Prout languidiori, aut vividiori motu, coitis tempore, in organa muliebria immittetur virile semen, eò altius penetrabit, eò semini feminino à corpore glanduloso excusso citius occurret. Nihil præterea mirum foret, si utero immisum virile semen aliquâ ex parte ad tubas appelleret, ac spasmodicâ quasi constrictione ad ovarium usque propelleretur. Quidam fortasse quærent quonam mechanismo uniantur ambo liquores, At dicant cur cum auro consociari amet mercurius, martem verò recuset. Aut potius sapientissimum creatorem increpent, qui mundum hominum disputationi reliquit, ac primas rerum causas in obscuro semper fore latentes, æternâ lege sancivit. Nobis verò, quibus sublimiorem volutum denegant pennæ debiliores, sufficiat experimentis certis, argumentisque incon-

Ergò ex utriusque sexus seminis miscelâ, fœtus,

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Pascasius Borie,

M. Franciscus - Nicolaus Gautier,

M. Hyacinthus-Theodorus Baron,
antiquus Facultatis Decanus,

M. Florentius - Carolus Bellet,

M. Franciscus Bidault,

M. Joannes-Franciscus Couturier.

Scholarum Professor.

M. Ludovicus Pathiot,

M. Joannes - Claudius Munier,
Consiliarius Medicus Regis ordinarius & Domus Regiæ Invalidorum.

M. Michael Procope - Conteaux.

Proponebat Parisiis JOANNES - LUDOVICUS - MARIA SOLIER;
Aurelius, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ
Parisiensis Baccalaureus, Theſeos Author, A. R. S. H. 1753.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis Viduæ QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1753.

(d) pag. 280.

(e) Diffic. vari.
page. 73.

(a) Adenograph. curios. p.
69. 70.